

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Rapport etter forvaltningskontroll

Kontrollert kommune:	Rennebu kommune
Dato rapport:	31.10.2025
Dato for kontrollmøte:	02.10.2025
Kontrollleder:	Kjersti Alne Solberg
Gjennomført av:	Anders Mona Ada Marie Aas Skjerve Kjersti Alne Solberg
Til stede fra kommunen:	Evy-Ann Ulfsnes Randi Stolpnes Lill Hemmingsen Bøe
Kontrollerte ordninger:	<ul style="list-style-type: none"> AR5 Regionale miljøtilskudd (RMP)

1 Sammendrag

Rapporten er skrevet med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 30.09.2025, og Rennebu kommune sin tilbakemelding datert 09.10.2025. Rapporten beskriver de funn (avvik og merknader) som ble avdekket. I Rennebu kommune ble det konstatert 2 avvik og 1 merknad.

2 Generelt om kommunen

Tabellen under viser hvor mye midler Rennebu kommune forvaltet på de tilskuddsordningene kommunen hadde fått delegert myndighet fra staten i 2024:

Tilskuddsordning		Beløp (kr)	Antall vedtak
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	Utbetalt	84 822 917	122
Tilskudd til avløsning ved sykdom mm	Utbetalt	2 291 976	56
Skogfond *)	Utbetalt	863 300	33
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-Skogkultur	Utbetalt	423 425	32
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-veg	Utbetalt	0	0
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-drift	Utbetalt	197 625	8
Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Innvilget	1 076 100	17
Tilskudd til regionale miljøprogram (RMP)	Utbetalt	4 067 441	72
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	Innvilget	35 825	2
Tilskudd til tiltak i beiteområder - planleggings- og tilretteleggingstiltak	Innvilget	289 835	12
SUM		94 068 444	354

*) Kun til skogkultur. I tillegg kommer skogfond til veier og andre formål.

3 Hjemmel for kontrollen

Hjemmel for kontroll er Reglement for økonomistyring i staten § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14». § 14 inneholder bestemmelser om internkontroll.

Kontrolloppgavene er gitt til Statsforvalteren i tildelingsbrev og hovedinstruksen fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Statsforvalteren skal føre kontroll med at kommunenes tilskuddsforvaltning er i samsvar med kravene i Reglement for økonomistyring § 15. Dette innebærer at vi skal kontrollere om kommunen i sin tilskuddsforvaltning på landbruksområdet har etablert systemer for god styring og kontroll, som sikrer at tilskuddsordningene forvaltes i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk, og i samsvar med gjeldende lover og regler.

4 Grunnlag for kontrollen

Statsforvalteren er gjennom hovedinstruksen og tildelingsbrev bedt om å vektlegge kontroll for å sikre kvalitetsmessig god tilskuddsforvaltning. Utvelgelsen av kontrollobjekter er risikobasert. Samtidig står det i tildelingsbrevet at Statsforvalteren skal ha forvaltningskontroll i 20 % av kommunene hvert år.

Målet med kontrollen er å ivareta at midlene over jordbruksavtalen brukes til det formålet de er tiltenkt gjennom en målrettet og effektiv forvaltning. Kontrollen skal videre sikre at lover og regler overholdes, og at rettssikkerheten til søker ivaretas.

5 Gjennomføring av kontrollen

Varsel om kontroll ble gitt i brev av 04.07.2025 og kontrollen ble gjennomført 02.10.2025.

Statsforvalteren har gjennomgått rutiner, søknader og andre aktuelle dokumenter knyttet til de kontrollerte ordningene.

Kommunene fikk i forkant av kontrolldagen tilsendt et egenvurderingsskjema som ble besvart og returnert Statsforvalteren før møtet.

Kommunen fikk oversendt en foreløpig rapport den 30.09.2025.

Den 02.10.2025 ble det gjennomført et møte på Teams der involverte i kontrollen i kommunen og hos Statsforvalteren deltok. Det ble i møtet gjennomført en forvaltningsdialog rundt de svarene kommunen hadde gitt på egenvurderingsskjemaet. Foreløpig rapport ble også gjennomgått.

Kommunen ga skriftlig tilbakemelding på fakta i foreløpig rapport den 09.10.2025.

Foreløpig rapport og tilbakemeldinger fra kommunen er lagt til grunn for denne rapporten.

6 Kontrollområder

Tabellen, som følger på de neste sidene, gir en oversikt over de avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav til forvaltningen av ordningen som er fastsatt i eller i henhold til

- reglement for økonomistyring i staten
- styrende dokumenter
- regelverket og/eller retningslinjer for ordningen

Merknad er forhold som ikke strider med krav, men der statsforvalteren finner grunn til å peke på behov for forbedringer.

Avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:	
Generelt	
Merknad 1	<p>Behov for å videreutvikle system for internkontroll</p> <p>Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens risiko, vesentlighet og egenart. Arbeid med internkontroll skal være et løpende arbeid. I arbeid med internkontroll vil det normalt inngå ROS-analyser, rutiner for implementering, dokumentasjon, oppfølging, rapportering og oppdatering.</p> <p>Vårt samlede inntrykk, er at Rennebu kommune har kommet langt i å etablere internkontroll på de kontrollerte ordningene, og at enheten har jobbet godt med kommunen sitt system for internkontroll på området. Det foreligger rutiner på ordningene, det er mye bra faglige innhold i disse, det er gode rutiner for oppdatering og man jobber også i stor grad i henhold til rutinene.</p>

	<p>Det er også positivt at kommunens kvalitetssystem Compilo er tatt i bruk av enheten.</p> <p>Kommunen bruker ROS-analyser som verktøy i noe utstrekning i dag. Her ligger det noen muligheter for videreutvikling ved å bruke ROS-analyser mer aktivt. Dette var tema på kontrolldagen.</p> <p>I det videre arbeidet bør det fokuseres på å få et helhetlig system for internkontroll. Herunder å skape en kultur for å melde avvik og økt bruk av avvikssystemet, samt å videreutvikle rutineene for oppfølging og rapportering knyttet til saksbehandling og internkontroll. Det er viktig at ledelsen i kommunen er en pådriver i arbeidet med å få et helhetlig system for internkontroll.</p>
Regionale miljøtilskudd (RMP)	
Avvik 1	<p>Vilkår for tilskudd er ikke oppfylt</p> <p>Det er innvilga tilskudd til tiltak hvor det ikke er dokumentert at vilkåra er oppfylt. Det gjelder ordningene «drift av bratt areal», «beiting av biologisk verdifulle arealer», «skjøtsel av verdifulle jordbrukslandskap, innmark», «beiting av trua naturtyper» og «klimarådgiving».</p>
Avvik fra	<p>Forvaltningsloven § 17, utrednings- og informasjonsplikt «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.»</p> <p>Rundskriv 2024-17, kap 5.5.2 Utrednings- og informasjonsplikt «Forvaltningen har en utrednings- og informasjonsplikt Av bestemmelsen fremgår det at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Utgangspunktet er at dokumentasjonen det bes om i søknadsskjemaet er tilstrekkelig til at saksbehandler kan fatte vedtak i saken.</p> <p>Saksbehandler bør likevel innhente ytterligere dokumentasjon i tilfeller hvor det er grunn til å betvile opplysningene som er gitt eller behov for å undersøke enkelte forhold i saken nærmere».</p>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	
Avvik 2	<p>Manglende varsel om kontroll og ikke gjennomført tilstrekkelig antall kontroller</p> <p>Kontrollerte foretak har ikke fått varsel om kontroll. Søker skal i forbindelse med kontrollen informeres om søkers plikter, hvem som kan være med, søkers rettigheter og konsekvensene ved manglende samarbeid.</p> <p>Kommunen har ikke gjennomført tilstrekkelig antall kontroller i 2024.</p>

<p>Avvik fra</p>	<p>Rundskriv 2024/17</p> <p>«Forvaltningsloven har alminnelige regler om saksbehandlingen. Kommunene har et ansvar for å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det må også forventes at søker legger frem opplysninger som taler til egen fordel.</p> <p>Når kommunene forvalter regionalt miljøtilskudd presiserer økonomiregelverket at de har plikt til å kontrollere opplysninger fra tilskuddsmottaker.</p> <p>For regionale miljøtilskudd skal kontrollene i hovedsak være stedlige. I tilfeller der stedlig undersøkelse ikke vil gi tilstrekkelig kontroll, for eksempel ved sein søknadsfrist, kan stedlig kontroll suppleres/erstattes av dokumentkontroll</p> <p>Minst 5 prosent av søknadene som landbrukskontoret behandler per søknadsomgang skal det være gjennomført stedlig kontroll av (eventuelt dokumentkontroll) før saksbehandlingsfristen i fylket.</p> <p>7.3 Metoder for å kontrollere søkers opplysninger</p> <p>Ved behandling av søknad skal saksbehandler vurdere om søkers opplysninger kan legges til grunn for at vilkår om tilskudd er oppfylt.</p> <p>Følgende metoder kan brukes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Be om redegjørelse fra søker om forhold av betydning for søknaden. • Be om dokumentasjon fra søker for å bekrefte opplysninger i søknaden. • Innhente offentlig tilgjengelig informasjon • Gjennomføre stedlig kontroll på de eiendommer som søker benytter i driften. <p>Normalt vil det være mest hensiktsmessig med en kombinasjon av to eller flere av metodene. Hvor grundig et forhold skal utredes og kontrolleres, må være innenfor rammen av akseptabel tids- og ressursbruk.</p> <p>7.3.2 Dokumentkontroll</p> <p>Det er søkers ansvar å kunne dokumentere og legge frem opplysninger som bekrefter det som er oppgitt i søknaden. Saksbehandler har likevel et ansvar for å utrede saken. Formålet med å innhente ytterligere opplysninger er å bekrefte eller avkrefte opplysningene som søkeren har gitt, slik at tilskuddsutmålingen blir i tråd med de faktiske forhold.</p> <p>Saksbehandler kan be søker om alle opplysninger som anses å være nødvendig for å behandle søknaden. Adgang til å innhente opplysninger fra søkeren utover det som kommer fram av søknadsskjemaet følger av forskriftens § 51 i nasjonal forskriftsmal.»</p>
<p>Frist for å lukke avviket</p>	<p>Umiddelbart</p>

Kommentar	<p>Kommunens varsling av kontroll i 2024 er ikke i tråd med kommunens svar i egenvurderingsskjema eller kommunens egne rutiner for saksbehandling.</p> <p>Kommunen skriver å ha gjennomført 4 stedlige kontroller/dokumentkontroll. En av disse er gjennomført som stedlig. Tre er gjennomført med e-post til søker med spørsmål om hvordan bratt-arealene er brukt. Søker har svart på e-post at arealene dels er slått, dels kun beita. Det er ikke framlagt dokumentasjon som sannsynliggjør at opplysningene er rette. Det å hente inn informasjon som i disse tre sakene er vanlig saksbehandling og regnes ikke som kontroll.</p>
-----------	---

7 Avsluttende kommentarer

I forbindelse med kontrollen har også delegering av budsjett disponeringsmyndighet vært tema. Rennebu kommune har gode rutiner på dette. Det er også gode rutiner for oppfølging av tilgangsstyringen til fagsystemene, disse rutinene bør skriftliggjøres.

Det er ikke avdekket hverken avvik eller merknader i kontrollen av AR5, dette er svært positivt. Statsforvalteren tror imidlertid at det kan være nyttig med et noe tettere samarbeid mellom de ulike avdelingene som jobber med AR5, og oppfordrer kommunen til å vurdere det.

Rennebu kommune har hatt en god oppfølging av de funn som ble gjort i forrige forvaltningskontroll. Det er jobbet godt med å forbedre og videreutvikle arbeidet, både innenfor tilskuddsforvaltningen og når det gjelder kommunen sitt system for internkontroll på området. Statsforvalteren anbefaler kommunen å fortsette arbeidet med å videreutvikle sin internkontroll med fokus på å få et helhetlig system. Det er viktig at ledelsen i kommunen er en pådriver i dette arbeidet.